

04.08.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**04 Ağustos 2023
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

04 Ağustos 2023 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7466)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 154 kV Türkelî Transformatör Merkezi Sahası Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7467)

— Bazı Taşınmazların Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi 7. İlave Alanında Her Türü Alt ve Üst Yapıların İvedilikle Tamamlanarak Yatırımcıların Acil Parsel Tahsisi Taleplerinin Karşlanması Amacıyla Gaziantep Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7468)

— BOTAŞ Tank Çiftliği Genişleme Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Bazı Taşınmazlar ile Söz Konusu Proje Kapsamında İnşa Edilecek Sabit Tesisler, Ulaşım Yolları, Enerji Nakil Hatları, Katodik Koruma Hatları ve Anot Yataklarının Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Taşınmazların, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7469)

— 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremler Nedeniyle Zarar Gören Bazı İllerdeki Esnaf ve Sanatkârların, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Düşük Faizli Kredi Kullanılmasına İlişkin Kararlar Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Karar (Karar Sayısı: 7470)

— Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının Görev Süresinin 31/12/2028 Tarihine Kadar Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7471)

— Ekli Kroki ile Listede Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Ankara Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi Ek Alanı Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7472)

— Ekli Kroki ve Listede Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın "TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi" Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7473)

— Ekli Kroki ve Listede Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi Ek Alanı (TGB-3) Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7474)

— Ekli Kroki ve Listede Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Ek Alanı Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7475)

— Ekli Kroki ile Listede Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın "Ankara Bilim Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi" Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7476)

— Bazı Enstitü, Fakülte ve Yüksekokulların Kurulması, Kapatılması ile Bazı Fakültelerin Adlarının Değiştirilmesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörlüğü Bünyesinde Yer Alan Filipinler Bangsamoro Sultan Kudarat Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunun Kapatılmasına ve Aynı Rektörlüğe Bağlı Olarak Filipinler Bangsamoro Sultan Kudarat Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Özbekistan Taşkent'te Taşkent Hemşirelik Fakültesi Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7477)

— Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesinin Ankara İli, Çankaya İlçesi, Lodumu Mahallesinde (Beytepe Köyü) Bulunan 1 Numaralı Alanına Ait Sınırların Gösterildiği Şekilde Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7478)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2023/366, 367, 368, 369, 370, 371)

YÖNETMELİKLER

— Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yaşar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Kervan Gıda, Mısır'da yatırım kararı aldı

Kervan Gıda, Mısır'da 30 milyon dolarlık yatırım gerçekleştireceğini açıkladı.

Kervan Gıda, küresel ölçekte büyüme planı çerçevesinde Mısır'da yatırım kararı aldı.

Şirket tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) yapılan açıklamada, "Yumuşak şeker üretimi ve üretilen bu ürünlerin Orta Doğu ve Afrika pazarlarında satışını gerçekleştirmek amacıyla Mısır'da şirket kurulmasına karar verilmiştir" ifadelerine yer verildi.

Söz konusu şirket ile ilgili bölgelerde pazar penetrasyonunun artırılması, global bir şirket olma yolunda adımların hızlandırılması ve politik/ekonomik risklerin dağıtılmasının amaçlandığı kaydedilen KAP açıklamasında, "Önümüzdeki 1 yıl içerisinde öncelikle 1 licorice hattı (2.500 ton/yıl kapasiteli) ve 1 jelly hattı (7.500 ton/yıl kapasiteli) ile üretime başlanacaktır. Daha sonrasında uzun vadede toplamda 30 milyon Amerikan Doları seviyesinde yatırım planlanmaktadır. 'MCC for Confectionery Manufacturing' isimli şirketimizin kuruluş sermayesi 50.000,00 USD (ellibin Amerikan Doları) olup Kervan International AB'nin şirketteki pay oranı %75 seviyesindedir. Şirketin kuruluş işlemleri 02.08.2023 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır" denildi.

Migros'tan beklentileri aşan kâr

Migros'un ikinci çeyrek net kârı 1,0 milyar TL'lik piyasa beklentisinin üzerinde 1,5 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. FAVÖK ve ciroda da beklentilerin üzerinde sonuçlar geldi.

EBRU USTA/BLOOMBERG HT PARA VE SERMAYE PİYASALARI MÜDÜRÜ

Migros'un 2023 ikinci çeyrek net dönem kârı 1,5 milyar TL olarak kaydedildi ve piyasa beklentilerinin üzerinde geldi. Şirketin net kârı geçen yılın aynı çeyreğinde 0,6 milyar TL seviyesindeydi. Net kar bu yılın ilk 6 aylık döneminde 2,06 milyar TL oldu. Net kar 2022 yılının tamamında 2,58 milyar TL seviyesinde gerçekleşmişti. Kâr artışında güçlenen bilançonun yanı sıra varlık satışının da katkısı oldu.

Migros'un konsolide satışları 2023 yılının ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 106 artarak 33,0 milyar TL'ye ulaştı. Piyasa beklentisi ikinci çeyrekte satışların 31,45 milyar TL seviyesinde olması yönündeydi. Yılın ilk 6 aylık döneminde ise satış gelirleri yıllık yüzde 113 artarak 60,1 milyar TL'yi aştı. 2022 yılının tamamında ise toplam satışlar 74,5 milyar TL seviyesinde gerçekleşmişti.

Migros'un FAVÖK'ü (Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr) de 2,15 milyar TL'lik beklentinin üzerinde, ikinci çeyrekte 2,18 milyar TL oldu. Konsolide FAVÖK yılın ilk yarısında yüzde 66 artışla 3,96 milyar TL'ye ulaştı. Diğer taraftan, Migros'un ürünlerin alış fiyatı değişimlerini müşterilerine daha az yansıtmasının da etkisiyle yılın ilk 6 ayında FAVÖK marjı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,4'ten yüzde 6,6'ya geriledi.

04.08.2023

Online ve fiziksel mağazalardaki artan müşteri trafiği ve hızlanarak devam eden yeni mağaza açılışları, rekabetçi fiyatlandırma stratejisi ile beraber güçlenen satış büyümesinin ana unsurları olurken şirketin online satışlarının toplam satışlar içerisindeki payı (tütün ve alkol ürünleri hariç) geçen yıl yüzde 16,0 seviyesindeyken 2023 yılının ilk yarısında yüzde 16,7'ye yükseldi.

Migros 2023 yılına ilişkin beklentilerinde revizyona gitti

Migros, 2023 yılının ilk yarısındaki güçlü büyüme momentumu neticesinde, 2023 yılı için yüzde 80-85 olan konsolide satış büyümesi beklentisini yaklaşık yüzde 90 olarak yukarı yönlü revize etti.

Daha rekabetçi fiyatlar ve tüm kategorilerde yapılan indirimlerin brut karlılıktaki etkisiyle 2023 yılı için yüzde 7,0-7,5 seviyesinde olan konsolide FAVÖK marjı beklentisi yüzde 6,5-7,0 olarak revize edildi.

Diğer taraftan, 2023 yılı için yaklaşık 365 olan yeni mağaza açılış hedefi yaklaşık 450 mağazaya yükseltildi. Migros'un 2023 yılında yapacağı yatırımlar için ayrılan kaynaklar artırıldı ve 2023 yılının tamamında yaklaşık 4,0 milyar TL olan toplam yatırımlar yaklaşık 6,0 milyar TL'ye yükseltildi.

'İç ve dış pazara yetecek rekor üretimle piyasada yer alacağız'

Avrupa'da iklim değişikliği ve yüksek sıcaklıkların olumsuz etkileri nedeniyle zeytin ve zeytinyağı üretiminde gerileme yaşanırken Türkiye, aldığı tedbirler ve stokundaki ürünlerle yeni sezonu karşılamaya hazırlanıyor.

Son 20 yılda ülkedeki zeytin ağacı sayısı 99 milyondan 189 milyona ulaştı. Zeytin ağacı varlığındaki artış üretime de yansdı. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'de zeytin üretimi 2021 yılında yaklaşık 1 milyon 739 bin ton iken geçen yıl yüzde 71 artışla 2 milyon 977 bin tona ulaştı.

Sofralık zeytin üretimi 2021'de yaklaşık 556 bin ton iken 2022'de yüzde 32 artışla 736 bin tona, zeytinyağı üretimi de aynı dönemler itibarıyla yüzde 79 artışla 236 bin tondan 422 bin tona yükseldi.

Türkiye, bu rakamlarla sofralık zeytin üretiminde dünya lideri olurken zeytinyağı üretiminde de İspanya'nın ardından ikinci sıraya yerleşti. Son dönemde iklim değişikliği ve aşırı sıcaklıkların etkisiyle İspanya başta olmak üzere Avrupa'da zeytin ve zeytinyağı üretiminde ciddi gerilemeler görülmeye başlandı. Pazarda gözler, son dönemde rekor üretime ulaşan Türkiye'ye çevrildi.

Avrupa'daki durumun aksine Türkiye'de sektör temsilcileri, üretim ve ihracatta yeni rekorlara odaklandı. Ticaret Bakanlığının son dönemde zeytinyağı ihracatına yönelik aldığı tedbirlerle sorun yaşanmadan sezonun geçirileceği ve katma değerli üretimin artırılacağı öngörülüyor.

"Dış pazara da yetecek kadar rekor üretimle piyasada yer alacağız"

Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Mustafa Tan, Türkiye'de geçen yıl 422 bin ton zeytinyağı üretildiğini, yeni sezonun ise ekim ayında başlayacağını söyledi.

2021 yılından geçen sezona 30 bin tonu aşkın zeytinyağı stoku devrolduğunu belirten Tan, şöyle konuştu:

"Devirle birlikte zeytinyağı stokumuz toplam 450 bin tonu buldu. Geçen yıl 135 bin ton ihracat yapıldı ve böylece iç tüketim için 315 bin ton zeytinyağı kaldı. Türkiye'nin yaptığı iç tüketim yıllık ortalama 2 kiloyu geçmiyor. Bu da 155 bin ton stok devredeceğimiz anlamına geliyor. Afrin'den gelen yağ da eklenince 180 bin ton civarında gelecek yıla stok devretmemiz öngörülüyor. Geçen yıl ülkemiz 422 bin ton zeytinyağı üretimi yapmıştı, bu yıl rakamın yüzde 40'ını bile üretsek, bir önceki sezondan devirle beraber 380 bin ton yağ stoku oluşur. Biz önümüzdeki sezon, hem iç hem de dış pazara yetecek kadar rekor üretimle piyasada yer alacağız."

"Tarihimizde ilk defa zeytinyağı ihracatında 1 milyar dolara gidiyoruz"

Hükümetin dökme zeytinyağı ihracatına yönelik ilave tedbirlerine de değinen Tan, "Alınan karar, gelecekte dökme zeytinyağı yerine ambalajlı ve markalı zeytinyağı ihracatını artıracaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Katma değeri yüksek ihracatı başından beri savunduklarını vurgulayan Tan, şu ifadeleri kullandı:

"Yılda 60 bin ton üretim yapan ve bunun sadece 20 bin tonunu ambalajlı şekilde satabilen bir işletmeniz varsa aradaki 40 bin tonu mecburen dökme şeklinde satmanız gerekiyor. İspanya, İtalya, Yunanistan da ellerinde fazla mal olunca bunu dökme şeklinde satıyor. Türkiye tabii ki ambalajlı ve markalı satış yapmalı ama mecbur kalındığında dökme de satılabilmeli. İhracat bize döviz getiriyor. Şu anda tarihimizde ilk defa zeytinyağı ihracatında 1 milyar dolara gidiyoruz. İspanya ve İtalya'da zeytinyağı olmadığı ve fiyatların yükseleceği belli. Serbest ekonomi koşullarında fiyat yükseliyor. Bunun da bir borsası var, fiyat borsada oluşuyor fakat biz bundan sonra bu tür önlemlerin sezon başında bilançolar ortaya çıkınca, sektör temsilcilerinin katılımıyla yapılan bir toplantıda belirlenmesini bekliyoruz."

"Sezonu rahat geçiririz"

Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri (TARİŞ) Genel Müdürü Güngör Şarman da Türkiye'nin bu yıl çok iyi seviyede üretim miktarına ulaştığını belirterek şunları kaydetti:

"Gelecek yıl üretimin bu yıldan biraz daha az olması bekleniyor ama ülkemizde zeytin üretiminde sıkıntıya yol açacak miktar söz konusu değil. Bu yıldan devredecek stoklar da hesaba katıldığında sezonu rahat geçiririz."

Emtiada karışık sonbahar yaşayabiliriz

Emtia uzmanı Haluk İzzet Mutlu, emtia piyasalarının ağustos sonrası sıcak günler yaşayabileceğine dikkat çekti: “İki nedeni var. Biri iklim krizi, diğeri Çin’in çip restine ek olarak Rusya’nın platin ve paladyum ithalatında kısıtlamaya gitmesi... ABD’de beklenen resesyondan bahsetmiyorum bile.”

Emtia piyasasında temmuz ayında pozitif bir seyir izlendi. Rusya-Ukrayna Savaşı’ndan kaynaklı arz endişeleri ve hava sıcaklıklarının rekor seviyelere ulaşmasıyla kuraklık endişeleri emtia piyasasının yukarı yönlü bir seyir izlemesine neden oldu.

El Nino hava olayı da piyasalarda endişelerin devam etmesini tetikledi. Durumu değerlendiren emtia uzmanı Haluk İzzet Mutlu, yaz sıcaklarından sonra emtia piyasalarının “sonbahar sıcakları”nı yaşayabileceğini öne sürdü.

“Emtiada karışık bir dönem başlayabilir sonbaharda” diyen Mutlu, iki neden sıralıyor: “İklim krizinin neden olduğu kuraklık ve Çin’in çip restinin ardından Rusya’nın da platin ve paladyum ithalatına kısıtlama getirmesi.”

Mutlu ilk olarak kuraklık nedeniyle dünyanın birçok noktasında ekim yapılamamasına dikkat çekti: “Ekim şansı kaçtı. Özellikle buğdayda...” Türkiye’de de Kuzey Akdeniz ve İç Ege’de ekim yapılamadığına dikkat çeken Mutlu, “Özellikle buğday, arpa, yulaf ve ayçiçeğinde kontrat fiyatlarında artış olacaktır” dedi ve ekledi: “Aslında Türkiye’nin (Rusya’nın çekildiği) Tahıl Koridoru Anlaşması’nda bu kadar ısrarlı olunmasının nedeni bu. Silolarda ne kadar ürün var bilmiyoruz.”

Mutlu bir kulis haberi de şöyle gündeme getirdi: “(Dünyada) 17 milyon ton buğday stoğu olduğu söyleniyor. Ve kuraklık yüzünden bu yıl silolardaki bu stoğun sıfırlanacağına dair öngörü var. Bu da fiyatları patlatır.” Emtia uzmanına göre, Ukrayna Savaşı'nın seyri büyük önem taşıyor.

Moskova barış masasına oturmaya yeşil ışık yakarken, geçtiğimiz hafta Suudi Arabistan tarafları Cidde'de biraraya getirmeye hazır olduklarını açıklamıştı. “Savaşın gidişatı çok önemli” diyen Mutlu, “Savaşın durması halinde, Tahıl Koridoru'na gerek kalmadan Rusya ve Ukrayna'dan tarım ürünlerinin sevkiyatı devam edecektir. Bu da normalleşmeye neden olabilir” diye ekledi. Bir diğer önemli nokta da Çin... Pekin yönetimi, iki gün önce çip üretiminde kullanılan galyum ve germanyumun ithalatına kısıtlamaya gitmişti.

Bunu hatırlatan Mutlu, Rusya'nın da platin ve paladyum ithalatında kısıtlama yaptığını hatırlattı. “Bu iki malzeme hem çip hem de katalizör sistemlerinin üretiminde kullanılıyor. Rusya'nın ne kadarlık kısıtlamaya gideceğine bağlı olarak otomotiv sektörü önümüzdeki dönemde zora girer” dedi. Rusya'nın kısıtlama dozu, olası barış masasında kendisine sunulacak şartlara karşı bir koz olduğu değerlendirmesinde bulunan emtia uzmanı, “Emtiada karışık bir sonbahar olabilir” dedi ve ekledi: “ABD'de olması muhtemel resesyondan bahsetmiyorum bile... O da olursa baz metallerde fiyatlara baskı olur.

FAO'dan Tahıl Koridoru ve istikrarsızlık uyarısı

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Karadeniz Tahıl Girişimi'nin durdurulmasının, piyasalarda istikrarsızlık ve insani yardımları olumsuz etkileyebileceği uyarısında bulundu. FAO, kısa vadede gıda tedarikinde herhangi bir risk görmese de girişimin uzun süre kesintiye uğramasının, gıdaya erişim ve tarımsal gıda sistemlerinin dayanıklılığı üzerindeki etkisinin hafife alınmaması gerektiği görüşünde. FAO yetkilileri, anlaşmanın tekrar canlanmasının Ukrayna'da tarımsal üretimdeki keskin düşüşü engelleyeceğini öngörüyor.

Temmuzun en kazandıranı gümüş ve çinko oldu

Geçen ay altın yüzde 2.4, gümüş yüzde 8.7, platin yüzde 5.6, paladyum yüzde 4.5 değer kazandı. Bakır yüzde 6.9, alüminyum yüzde 4.5, kurşun yüzde 0.6, çinko yüzde 7.6 artış kaydetti. Temmuz ayında Brent petrol yüzde 13.6 değer kazanırken, New York Ticaret Borsasında işlem gören doğalgaz yüzde 5.7 değer kaybetti. Tarım emtialarında da geçen ay sert yükselişler hakim oldu. Chicago Ticaret Borsası'nda işlem gören buğday yüzde 2.3, mısır yüzde 3.7, pirinç yüzde 3.2 artarken, soya fasulyesi yüzde 0.9 değer kaybetti. Intercontinental Exchange'de (ICE) pamuk yüzde 5.4, şeker yüzde 5, kakao yüzde 5.8, kahve yüzde 3.6 değer kazandı. Kakao 3.602 dolarla Mart 2011'den bu yana en yüksek seviyeyi gördü.

Dış ticaret açığı 7 ayda 73 milyar dolara ulaştı

Türkiye'nin temmuz ayı ihracatı yüzde 8,4'lük artışla 20,1 milyar dolar, ithalatı ise yüzde 11,1'lik artışla 32,5 milyar dolar oldu. Yılın ilk 7 ayında ihracat yüzde 0,6'lık azalışla 143,4 milyar dolar olurken, ithalat yüzde 5,1 yükselişle 217,1 milyar doları buldu. Dış ticaret açığı temmuzda 12,4 milyar dolara, Ocak-Temmuz döneminde 73,6 milyar dolara ulaştı.

İmam GÜNEŞ / KAHRAMANMARAŞ

Türkiye'nin temmuz ayına ilişkin dış ticaret istatistikleri Ticaret Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından Kahramanmaraş'ta açıklandı. Temmuz ayında ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,4 artışla, 20,1 milyar dolar oldu. İhracat, yılın yedi aylık döneminde ise yüzde 0,6 düşüşle 143,4 milyar dolara ulaştı. Temmuz ayında ithalat yüzde 11,1 oranında artışla 32 milyar 475 milyon dolar olurken, yılın ilk 7 aylık döneminde yüzde 5,1 oranında artışla 217 milyar 52 milyon doları buldu.

Dış ticaret hacmi, temmuzda yüzde 10 artışla 52,6 milyar dolar olurken, Ocak-Temmuz döneminde yüzde 2,8 yükselişle 360,5 milyar dolara yükseldi. Dış ticaret dengesine bakıldığında, temmuz ayında 12,4 milyar dolarlık açık verilirken, yılın ilk 7 ayındaki açık 73,6 milyar dolar oldu.

İhracatın ithalatı karşılama oranı temmuzda yüzde 61,9 olurken, Ocak- temmuz döneminde bu oran yüzde 66,1'i buldu.

Küresel mal ihracatındaki hedef dünyadan yüzde 1,2 pay almak

Türkiye ihracatının 2021 yılında tarihinde ilk defa küresel ihracattan yüzde 1 seviyesinin üzerinde pay aldığını belirten Ticaret Bakanı Ömer Bolat, sözlerine şöyle devam etti: “Küresel ihracattan aldığımız payı 2022 yılında yüzde 1,02’ye, 2023 yılı ilk çeyreğinde ise yüzde 1,04 oranına yükselttik. 2022 yılında yüzde 36,9 olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün ihracatının imalat içindeki payı, bu yılın ilk yedi ayında yüzde 40,8’e yükseldi. Önümüzdeki dönemde de katma değeri yüksek ürünlerin üretimini ve ihracatını artırarak daha fazla değer yaratılmasını sağlayacak ve sürdürülebilir refah artışlarını elde edeceğiz. Ocak-Temmuz döneminde TL ile ithalatımız yüzde 157,1 artarak 309,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bu artış ödemeler dengesi finansmanı açısından olumlu bir gelişmedir. 2028 yılında mal ihracatımızı 400 milyar dolara, hizmet ihracatımızı 200 milyar dolara, küresel mal ihracatında ülkemizin payını yüzde 1,2’ye, KOBİ’lerin ihracattaki payını yüzde 40’a, orta yüksek ve yüksek teknoloji ihracatımızın payını yüzde 50’ye ve genel ihracatımız içinde e-ihracatın payını yüzde 10’a çıkarmayı hedefliyoruz.”

İhracat hedefimiz 265 milyar \$

Nisandan önceki 12 ayda 10 milyar dolar kayba neden olan paritenin, ihracata dört aydır pozitif katkı verdiğinin altını çizen TİM Başkanı Mustafa Gültepe, şu bilgileri verdi: “Temmuzda parite farkı 715 milyon dolarlık katkı sundu. Son dört aydaki parite katkısı ise 1,5 milyar dolara ulaştı. İhracatçımızın finansmana erişimi konusunda geçen ay olumlu gelişmeler oldu. Merkez Bankası’nın ihracat kredilerini sıkılaştırma kararlarının dışında tutulmasına yönelik yaklaşımını destekliyoruz. Bu düzenlemeleri ihracatımızın hedeflerine ulaşmasına doğrudan katkı sağlayacak önemli adımlar olarak görüyoruz. Ana pazarlarımızdaki ekonomik canlanmanın ihracatımıza pozitif yansımaları olacak. Biz bu yıl 265 milyar dolarlık bir hedef belirlemiştik. İnşallah önümüzdeki 5 ayı en iyi şekilde değerlendirerek yılsonunda hedefimize ulaşacağız.”

1 yıl içinde 318 bin kalıcı konutun teslim edilmesi planlanıyor

Deprem bölgesindeki şehirlerin tekrar ayağa kaldırılması için enkaz kaldırma ve kalıcı konutların inşasına yönelik çalışmaların vakit kaybetmeden başladığını kaydeden Ticaret Bakanı Ömer Bolat, şu ifadeleri kullandı: “Şimdiye kadar 180 bin civarında konut ve köy evinin inşaa süreci başlatılmış olup çalışmalar son hızıyla devam etmektedir. Bir yıl içinde 318 bin kalıcı konutun teslim edilmesi planlanmıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız yönetiminde ve koordinasyonunda yapılmakta olan Yerinde Dönüşüm Projesi kapsamında faizsiz kredi imkânı sunmaktadır. Vatandaşlarımız bu projeye 146 bin başvuruyla oldukça yüksek bir ilgi gösterdi. Konutlar için 500 bin TL hibe + 500 bin ile 800 bin TL arasında faizsiz kredi verilmesi, iş yerleri için 250 bin TL hibe + 250 bin ile 500 bin TL faizsiz kredi verilmesi kararlaştırılmıştır. Krediler 2 yıl ödemesiz, toplamda 10 yıl vadeli ve faizsiz olarak verilecektir. Depremin ekonomimiz üzerindeki etkilerinin 100 milyar doları aşacağı

öngörülürken, söz konusu rakamın 2023 yılı başlangıç bütçe harcamalarının yaklaşık yüzde 45'ine tekabül ettiğini görüyoruz. Bunu da devlet ve millet olarak el birliğiyle aşacağız.”

Depremi ihracata etkisi 2,5 milyar dolar

TİM Başkanı Mustafa Gültepe, deprem bölgesine ayni ve nakdi yardımların yanı sıra, bölgedeki istihdam kaybının önlenmesi için de 320'si Kahramanmaraş'ta olmak üzere bölgede yaklaşık bin 500 yaşam ünitesi inşa ettiklerini söyledi. Depremi bu yıl 2,5 milyar dolarlık bir ihracat kaybına neden olacağını öngördüklerini belirten Gültepe, sözlerini şöyle sürdürdü: “Beklentilerimize paralel olarak yedi ayda 11 ilimiz 10 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. Geçen yıla göre yüzde 15 eksideyiz. Depremden etkilenen illerimizin durumunu özel olarak takip ediyoruz. Temmuzda Gaziantep tüm zamanların en yüksek aylık ihracat değerine ulaştı. Malatya ve Adıyaman'ın ihracatında da geçen yıla göre artış var. Hatay ve Kahramanmaraş'tan da olumlu işaretler alıyoruz. Ancak bu iki ilimizin biraz daha zamana ihtiyacı bulunuyor. Kahramanmaraşlı firmalarımız geçen ay 68 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Yılbaşından bu yana toplam ihracat ise 563 milyon dolara ulaştı. İnşallah bu güzel ilimiz yılı 1 milyar doların üzerinde ihracatla tamamlayacak.”

Dış ticarete öne çıkan gelişmeler...

Temmuzda ihracata en yüksek katkıyı 2,7 milyar dolarla otomotiv sektörü verdi. İlk beşteki diğer sektörler 2,1 milyar dolarla kimya, 1,6 milyar dolarla hazır giyim, 1,4 milyar dolarla hububat ve 1,3 milyar elektrik elektronik şeklinde sıralandı.

* En fazla ihracat yapılan ilk 5 ülke sırasıyla Almanya, İtalya, ABD, Irak ve Birleşik Krallık oldu.

* Suudi Arabistan'a yüzde 189, Kanada'ya yüzde 162, Birleşik Arap Emirlikleri'ne yüzde 126'lık ihracat artışı kaydedildi.

* 45 il ihracatını artırdı.

* Bin 198 firma ilk kez ihracat yaptı.

* Birim ihracat değeri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7,4 artışla 1,40 dolara yükseldi.

* Deprem bölgesi 7 ayda 10 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

* Motorlu kara taşıtları ihracatı yüzde 36,0 oranında artarak 2,4 milyar dolar, kazan ve makine ihracatı yüzde 24,9 oranında artarak 1,9 milyar dolar, elektrikli makine ve cihaz ihracatı ise yüzde 30,7 oranında artarak 1,2 milyar dolar oldu.

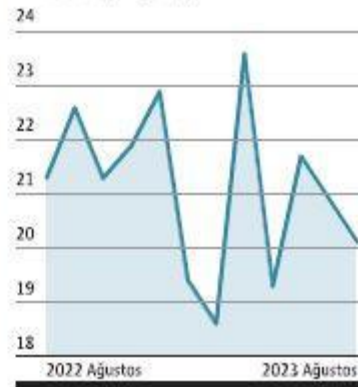
* İthalattaki artış önemli oranda işlenmemiş altın ithalatından kaynaklandı.

Temmuz ayında ilk 10 sektörün ihracatı

SIRA	SEKTÖR	İHRACAT(milyon dolar)	DEĞİŞİM (%)
1	Otomotiv	2.729	33,2
2	Kimya	2.147	-25,7
3	Hazır giyim	1.555	-3,9
4	Hububat Bak. Yağlı Toh.	1.399	69,4
5	Elektrik-Elektronik	1.267	23,6
6	Çelik	1.162	-27,2
7	Demir ve demir dışı	989	1,1
8	Makine ve Aksamları	835	15,9
9	Tekstil	698	-3,9
10	Savunma ve Havacılık	657	123,4

**kaynak: TIM

İhracat (milyar \$)

Dış Ticaret Verileri (milyon dolar)

Dış Ticaret	İhracat	İthalat	Hacim	Dış. Tic. Dengesi	İhr./İth. Oran %
Temmuz 2022	18.537	29.239	47.775	-10.702	63,4
Temmuz 2023	20.093	32.476	52.569	-12.383	61,9
Değişim%	8,4	11,1	10,0	15,7	-
Ocak- Temmuz 2022	144.227	206.505	350.732	-62.279	69,8
Ocak- Temmuz 2023	143.435	217.052	360.487	-73.618	66,1
Değişim%	-0,6	5,1	2,8	18,2	-

**kaynak: Ticaret Bakanlığı

İthalat (milyar \$)

Düşük faiz, KGF'ye ilgiyi azalttı

Bankalarca kullanılacak kredilere uygulanan faiz oranının düşük kalması, KGF'ye ilgiyi azalttı. 442 milyar liralık kredi limitinin yüzde 41'ine karşılık gelen 185 milyar liralık kısmı kullanıldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın desteğiyle, reel sektörün finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla Kredi Garanti Fonu (KGF) aracılığıyla açılan destek paketlerine yoğun talep geldi. Ancak bankalarca kullanılacak kredilere uygulanan faiz oranının düşük kalması, bankaların bu kredi kullanımında çekinden davranmalarına yol açtı. EKONOMİ'nin Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerinden yaptığı hesaplamalara göre 22 ayrı kategoride açılan 442 milyar liralık kredi limitinin, şu ana kadar yüzde 41'ine karşılık gelen 185 milyar liralık kısmı kullanılabilir.

Yürürlükteki kredi destek paketleri (milyon TL)

	Kredi limiti	Kullanılan tutar	
TurWib	12500	2915	23,3
TKYB	8750	3057	34,9
İşletme harcamaları	14314	13372	93,4
Tarımsal üretim	10000	962	9,6
Koop Bakkal projeleri	625	1	0,2
İşletme giderleri	102000	72103	70,7
Yatırım-proje finansmanı	35956	16805	46,7
İmalat sanayi	22614	3734	16,5
Deprem-işletme	16961	11071	65,3
Deprem-yatırım	5654	3610	63,8
Bölgesel odaklı KOBİ	11111	0	0,0
Döviz kazandırıcı	59926	35772	59,7
Girişimci	4444	1398	31,5
Kadın girişimci	4444	1057	23,8
Yeşil dönüşüm	8925	250	2,8
Teknoloji	4523	240	5,3
Dijital dönüşüm	1250	3	0,2
Eğitim	12750	565	4,4
Yeni konut finansmanı	25500	1324	5,2
Konut inşaatı	12500	4282	34,3
EYT destek	68095	12610	18,5
Toplam	442842	185131	41,8

Verdiği kefaletle işletmelerin finansmana erişiminde kolaylık sağlayan Kredi Garanti Fonu, bugüne kadar 732 milyar liralık kefalet verirken, bu kefalet karşılığında 874.1 milyar liralık kredi kullanıldı.

Ancak, KGF kefaletiyle kullanılan kredilerin faizinin sınırlı kalması bankalar için bu krediye aracılık etmenin cazibesini ortadan kaldırdı. Toplam tahsis edilen 442 milyar 842 milyon liralık kredi limitinin bugüne kadar 185 milyar 131 milyon liralık kısmı kullanılabilirildi.

22 kalemden oluşan destekler içinde, iş dünyasının en çok rağbet gösterdiği, faizin TLREF+2 ve 3.5 arasında değiştiği EYT destek kredisi için 68 milyar 905 milyon liralık limit açıldı. Ancak bu limitin yüzde 18.5'ine karşılık gelen 12 milyar 610 milyon liralık kısmı kullanılabilirildi.

İşletme harcamaları ve işletme giderleri kalemlerinde kullanım oranları genel oranın çok üzerinde gerçekleşti. 14 milyar 314 milyon liralık işletme harcamaları limitinin yüzde 93.4'üne karşılık gelen 13 milyar 372 milyar liralık kısmı kullanıldı. Limit olarak yüksek belirlenen 102 milyar liralık işletme giderleri kaleminde ise bugüne kadar 72 milyar 103 milyon liralık kullanım yapıldı.

Dönüşüm kredilerinde kullanım oranı çok düşük

Son dönemlerin güncel konularından olan ikiz dönüşümü oluşturan, dijital ve yeşil dönüşüm kredilerinde kullanım oranları çok düşük seviyelerde kaldı. Yeşil dönüşüm için ayrılan 8 milyar 925 milyon liralık limitin 250 milyon liralık kısmı kullanılırken, dijital dönüşümde ise 1 milyar 250 milyon liralık limitin sadece 3 milyon liralık kısmı kredi olarak kullanıldı.

Yine önemli bir kalem olan yatırım/proje ve finansman kredilerinde 35 milyar 956 milyon liralık limitin yüzde 46.7'sini oluşturan 16 milyar 805 milyon liralık kısmı kullanıldı.

Faiz artışı krediyi hızlandırabilir

EKONOMİ'ye bilgi veren kaynaklar, Merkez Bankası'nın referans faiz oranını artırmasıyla birlikte, kredi faiz oranı da artacağı için, önümüzdeki süreçte KGF kaynaklı kredi kullanımında artış olabileceği değerlendirilmesinde bulundular.

TCMB'nin net rezervlerinde hızlı düşüş: 2,8 milyar dolar

TCMB'nin brüt rezervleri 675 milyon dolar artarken, net rezervleri 2 milyar 788 milyon dolar geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), brüt rezervleri 28 Temmuz itibarıyla 675 milyon dolar artarken, net rezervleri 2 milyar 788 milyon dolar düşüş gösterdi.

TCMB verilerine göre, bir önceki hafta 71 milyar 675 milyon dolar olan brüt döviz rezervleri, 72 milyar 349 milyon dolara yükseldi.

Altın rezervleri 41 milyar 876 milyon dolardan 41 milyar 425 milyon dolara indi, toplam rezervler 113 milyar 551 milyon dolardan 113 milyar 774 milyon dolara çıktı.

Bir önceki hafta 13 milyar 682 milyon dolar olan net uluslararası rezervler, söz konusu haftada 10 milyar 894 milyon dolara geriledi.

KKM hesapları 3,1 trilyon lirayı aştı

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesaplarındaki tutar artışı sürerken; KKM hesapları 3 trilyon 132 milyar TL'ye çıktı.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK), haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 3 trilyon 73,9 milyar TL'den 3 trilyon 132 milyar TL'ye çıktı.

Aynı haftada krediler 10 trilyon 252,7 milyar TL'den 10 trilyon 539,5 milyar TL'ye, mevduat 12 trilyon 388 milyar TL'den 12 trilyon milyar TL'ye yükseldi.

Tüketici kredileri 1 trilyon 401,1 milyar TL'den 1 trilyon 412,5 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 807,3 milyar TL'den 839,8 milyar TL'ye çıktı.

Takipteki alacaklar 170,5 milyar TL olarak kaldı.

İstanbul'da yatırımcılarla buluşma

İstanbul JP Morgan'ın organize ettiği yatırımcıları bir araya getirecek toplantıya ev sahipliği yapacak.

İstanbul bugün ekonomi alanında önemli bir toplantıya ev sahipliği yapacak. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, JP Morgan'ın organize ettiği toplantıda yatırımcılarla bir araya gelecek. Toplantıya, Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan da katılacak.

Uluslararası yatırım bankası JP Morgan'ın organizasyonunda yaklaşık 50 yatırımcının katılımıyla yapılacak toplantıda Şimşek bir sunum yapacak.

Küresel yatırım devi temsilcileri katılıyor

Şimşek'in ekonomi yönetiminin bugüne kadar yaptıklarını ve beklentilerini paylaşması bekleniyor.

Sunumunun ardından yatırımcı gruplarıyla ayrı ayrı bir araya gelecek olan Şimşek, bu kapsamda BlackRock, JP Morgan, Singapur Varlık Fonu ve Franklin Templeton yatırım şirketlerinin temsilcileriyle bire bir görüşecek.

Toplantıda Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan da bir sunum yapacak. Erkan geçen hafta yılın üçüncüsü enflasyon raporunun açıklandığı toplantıda ilk kez basının sorularını yanıtlamıştı.

YAŞ kararları açıklandı: Genelkurmay Başkanlığına Metin Gürak atandı

YAŞ toplantısının ardından yapılan açıklamaya göre, Genelkurmay Başkanlığına 2'nci Ordu Komutanı Orgeneral Metin Gürak atandı. Kara Kuvvetleri Komutanlığına Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Selçuk Bayraktaroğlu, Hava Kuvvetleri Komutanlığına Muharip Hava Kuvvet Komutanı Orgeneral Ziya Cemal Kadioğlu atandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Yüksek Askeri Şura (YAŞ) kararlarını imzaladı.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığından yapılan açıklamaya göre, Erdoğan'ın başkanlığında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen 2023 yılı YAŞ toplantısında Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli general/amiral ve albaylardan bir üst rütbeye yükseltilecekler, görev süresi uzatılacaklar, kadrosuzluktan emekliye sevk edileceklerin durumları görüşülerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın onayıyla karara bağlandı.

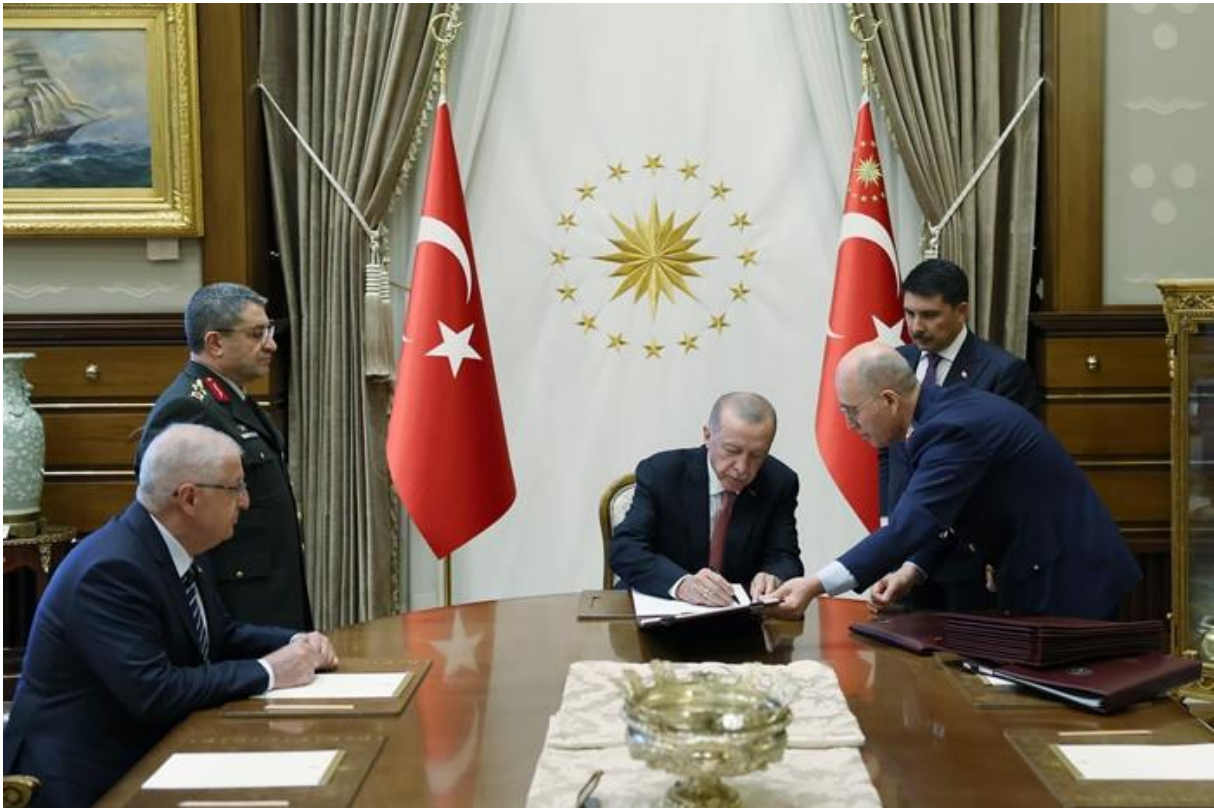
Orgeneral Metin Gürak

Bu kapsamda, 30 Ağustos 2023 tarihinden geçerli olmak üzere 32 general ve amiral bir üst rütbeye, 63 albay ise general ve amiralliğe yükseltildi. 24 general ve amiralin görev süreleri bir yıl, 365 albayın görev süreleri ise 2 yıl uzatıldı. 2 general yaş haddi nedeniyle 1 Eylül 2023'ten, 41 general ve amiral kadrosuzluk nedeniyle 30 Ağustos

2023'ten geçerli olarak emekliye sevk edildi.

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Musa Avsever yaş haddi, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla Gülan kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edildiklerinden Genelkurmay Başkanlığına 2'nci Ordu Komutanı Orgeneral Metin Gürak, Kara Kuvvetleri Komutanlığına Genelkurmay 2'nci Başkanı Orgeneral Selçuk Bayraktaroğlu ve Hava Kuvvetleri Komutanlığına Muharip Hava Kuvveti Komutanı Orgeneral Ziya Cemal Kadioğlu atandı.

Halen 266 olan general ve amiral sayısı, 30 Ağustos 2023 tarihi itibarıyla 286 olacak. 30 Ağustos 2023 tarihinden geçerli olmak üzere, Kara Kuvvetleri Komutanlığından korgeneraller İrfan Özsert ve Kemal Yeni orgeneralliğe; Hava Kuvvetleri Komutanlığından Korgeneral İsmail Güneykaya orgeneralliğe; Kara Kuvvetleri Komutanlığından tümgeneraller Zorlu Topaloğlu, Sezai Öztürk ve Mustafa Oğuz korgeneralliğe; Deniz Kuvvetleri Komutanlığından Tümamiral İbrahim Özdem Koçer koramiralliğe; Hava Kuvvetleri Komutanlığından tümgeneraller Erdoğan Gür ve İsmail Üner korgeneralliğe terfi ettirildi.

Erdoğan, Yüksek Askeri Şura toplantısında alınan kararları onayladı.

Kara Kuvvetleri Komutanlığından tuğgeneraller Burhan Aktaş, Mehmet Özeren, Özkan Ulutaş, Mehmet Yasin Kalın, Faruk Metin, Mehmet Cafer Aksoytürk, Ertan İnaltekin, Subutay Adaş, Murat Ataş, Hurşit Ağırcan, Mücahit Zorlutuna, Ahmet İbiş, Hakan Tunç ve Osman Alp tümgeneralliğe; Deniz Kuvvetleri Komutanlığından

tuğamiraller Mehmet Baybars Küçükataş, Alper Yeniel, İsmail Güldoğan, Refik Levent Tezcan, Ramazan Özoğul ve Hüseyin Tıgılı tümamiralliğe; Hava Kuvvetleri Komutanlığından tuğgeneraller Kemal Turan, Hayrettin Koca ve Ertunç Ertufanlı tümgeneralliğe yükseltildi.

Açıklamada, "Bir üst rütbeye yükselen, görev süreleri uzatılan general, amiral ve albayların yeni rütbe ve görevlerinin milletimize, devletimize, Silahlı Kuvvetlerimize ve ailelerine hayırlı olmasını dileriz. Büyük bir özveri ve onurla görev sürelerini tamamlayarak emekliye ayrılacak olan general, amiral ve albaylara hizmetlerinden dolayı teşekkür eder, hayatlarının yeni dönemlerinin aileleri ile birlikte sağlık ve mutluluk getirmesini temenni ederiz." ifadeleri kullanıldı.

YAŞ kararlarına göre, 30 Ağustos'tan geçerli olarak, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda Tümgeneral Ömer Ertuğrul Erbakan ve Ahmet Kurumahmut, Tuğgeneral Şefik Atak, Nihat Ergün, Mustafa Köksal, Ferat Vural, Mustafa Cüneyt Arıkan, Ahmet Gülmüş, Berat Acar, Salih Büyük, Osman Akyıldız, Hacı Halil Osma, Halil Ünver ve Mehmet Zeki Eren, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nda Tuğamiral Recep Erdiñç Yetkin, Serhat Sözbir, Ercan Kireçtepe ve Mehmet Emre Sezenler, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda ise Tümgeneral Göksel Kahya ve Selçuk Aygün, Tuğgeneral Gürhan Ergürhan, Sadık Uygur, Ali Öztürk ve Ender Kartal'ın görev süresi 1 yıl uzatıldı.

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Musa Avsever ile Tuğgeneral Halil İbrahim Büyükbaş yaş haddinden emekliye sevk edilen isimler oldu.

Kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenler

Normal bekleme süresini tamamlayarak, kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilen general ve amiraller şöyle:

"Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndan Korgeneral Yavuz Türkgenci ve Sinan Yayla, Tümgeneral Selami Arslan, Tuğgeneral Ahmet Kasa, Alper Eser, Hikmet Yokarıbaş, Zekeriya Yalçın, Oğuz Baykal ve Mustafa Üstün,

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndan Tuğamiral Bülent Turan, Yavuz Kılıç, Fikret Esin, Mustafa Turhan Ecevit, Semih Ozangüç, İmran Alparslan Demirbilek, Fuat Gedik ve Ramis Akın,

Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla Gülan, Tümgeneral Olcay Yılmaz, Tuğgeneral Necati Gündüz, Bülent Çetin, Tansel Çokuysal ve Durmuş Aydemir."

Bekleme süresini tamamlamadan emekli edilenler

Normal bekleme süresini tamamlamadan kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilen isimler ise Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndan Korgeneral Yılmaz Yıldırım, Tümgeneral Halil Soysal ve Rafet Kılıç, Tuğgeneral Zafer Uğur, Hasan Paçalı, Mehmet Ateş, Erkan Karan, Abdülkadir Fehmi Bilgin, Ender Güner, Mehmet Kurugül, Burak Asal ve Abdülkadir Akturan, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndan Koramiral

04.08.2023

Aydın Şirin, Tuğamiral Nejat İnanır ve Burak Akçay, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan Tuğgeneral Mustafa Tarkan Gümüş, Ercan Erzincan ve Selahattin Akalp oldu.

Cumhurbaşkanlığının internet sitesinde yayımlanan listeye göre, bir üst rütbeye yükseltelen general/amiral ve albaylar şöyle sıralandı:

**Kara Kuvvetleri Komutanlığı
Orgeneralliğe Terfi Ettirilen Korgeneraller**

- İrfan Özsert

- Kemal Yeni

Korgeneralliğe Yükseltelen Tümgeneraller

- Zorlu Topaloğlu

- Sezai Öztürk

- Mustafa Oğuz

Enflasyonda en sıcak temmuz

Naki BAKIR

04 Ağustos 2023 Cuma

Son 18 ayın en yüksek “aylık”; aynı zamanda 2005 bazlı TÜFE’nin tarihindeki en yüksek “temmuz ayı” enflasyonu yaşandı. Yedi aylık fiyat artışı yüzde 31,14 olurken, yıllıkta 8 aydır süren kesintisiz düşüş tersine döndü. TÜİK verilerine göre yıllık enflasyon yüzde 47,83’e fırladı.

Vergi artırımları ve başta akaryakıt olmak üzere temel ürünlere yapılan yüksek oranlı zamların etkisiyle temmuz ayı enflasyonu yüzde 9,49 ile rekor düzeyde geldi, yıllık enflasyonda yeniden yükseliş süreci başladı.

Aylık enflasyon temmuzda son 18 aylık dönemin en yüksek düzeyinde gelirken, bunun aynı zamanda 2005 yılı bazlı Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) tarihindeki en yüksek “temmuz ayı” oranı olduğu belirlendi. Aylık enflasyonu en fazla tetikleyen akaryakıt zamlarına da bağlı olarak ulaşım fiyatlarındaki yüzde 20’ye yaklaşan artış oldu. Gıda fiyatları da genel enflasyonu azdıran yüksek artış seyrini sürdürdü.

Ana harcama gruplarının aylık ve yıllık enflasyona etkisi (Temmuz 2023)					
Ana harcama grupları	Endekste Ağırlığı (%)	Aylık Değişim (%)	Aylık Enflasyona Katkı (Puan)	Yıllık Değişim (%)	Yıllık Enflasyona Katkı (Puan)
Gıda ve alkolsüz içecekler	25,43	7,71	2,10	60,72	15,27
Alkollü içecekler ve tütün	3,57	11,17	0,41	46,58	1,81
Giyim ve ayakkabı	6,41	3,19	0,19	22,65	1,38
Konut	16,62	6,03	0,78	19,31	2,78
Ev eşyası	8,67	8,91	0,75	50,12	4,25
Sağlık	3,53	13,61	0,52	75,95	2,50
Ulaştırma	15,08	17,75	2,77	43,40	7,49
Haberleşme	3,30	6,22	0,21	43,02	1,40
Eğlence ve kültür	3,25	6,14	0,20	45,28	1,43
Eğitim	1,67	2,67	0,05	53,57	0,88
Lokanta ve oteller	7,82	11,92	1,10	82,62	6,26
Çeşitli mal ve hizmetler	4,64	8,69	0,41	52,81	2,39
TOPLAM	100,00	9,49	9,49	47,83	47,83

TÜFE değişim oranları (%)			
	Temmuz 2023	Temmuz 2022	Temmuz 2021
Önceki aya göre	9,49	2,37	1,80
Yılbaşından bu yana	31,14	45,72	10,41
Geçen yıl aynı aya göre	47,83	79,60	18,95
On iki aylık ortalamalara göre	57,45	49,65	15,15

Yıllık yeniden yükselişte

TÜİK'in açıkladığı temmuz ayı enflasyon gerçekleşmelerine göre TÜFE'de ocak-temmuz dönemi kümülatif artış yüzde 31,14'e ulaştı. Aylık TÜFE artışı geçen yılın aynı ayında yüzde 2,37 olan oranın 7,12 puan üstünde gerçekleştiği için baz etkisiyle yıllık enflasyon da haziran sonu düzeyine göre 9,62 puan artarak yüzde 47,83'e yükseldi.

Yıllık enflasyon oranı haziran sonunda yüzde 38,21'e kadar inmişti. Böylece Ekim 2022'de yüzde 85,51'e çıktuktan sonra baz etkisiyle düşüőe geçen yıllık enflasyonda haziran ile birlikte 8 aya ulaşan gerileme süreci sona erdi. On iki aylık ortalamalara göre TÜFE bazında enflasyon da haziran sonundaki yüzde 49,65 düzeyinden, temmuzda yüzde 57,45'e yükseldi.

Özel kapsamlı TÜFE de yüzde 8,92

Temmuz ayında işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç aylık değişim de yüzde 8,92 ile yüksek çıktı. Bu bazda enflasyon ilk yedi ayda yüzde 34,66, son bir yılda yüzde 54,32 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 58,08 olarak gerçekleşti. Mevsim ürünler hariç TÜFE artışı ise aylık bazda yüzde 9,49'la aynı, ilk yedi ayda yüzde 31,42, son bir yılda yüzde 48,27 çıktı.

Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de artış aylık yüzde 9,61, yedi aylık yüzde 37,57, yıllık yüzde 56,09; işlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE'de aylık yüzde 9,41, yedi aylık yüzde 27,53, yıllık yüzde 43,99 artış oldu. Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE'de aylık yüzde 9,43, yedi aylık yüzde 30,91, yıllık yüzde 47,95 artış olurken; yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE'de aylık yüzde 9,80, yedi ayda yüzde 37,37, son bir yılda yüzde 53,86 artış yaşandı.

En büyük artış ulaşımda

Temmuz ayında TÜFE'de kapsanan 143 temel başlıktan sadece 4'ünde düşüş, 135'inde artış yaşandı, 4'ünde değişim ise olmadı. Aylık bazda en yüksek artış yüzde

17,75'le ulaşımda meydana geldi. Bunu yüzde 13,61 ile sağlık, yüzde 11,92 ile lokanta ve oteller, yüzde 11,17 ile alkollü içecekler ve tütün grubu, yüzde 8,91'le ev eşyası izledi. Çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 8,69, gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 7,71, haberleşmede yüzde 6,22, eğlence ve kültürde yüzde 6,14, konutta yüzde 6,03 artış yaşandı. En düşük artışlar ise yüzde 2,67 ile eğitim ve yüzde 3,19'la giyim ve ayakkabı da gerçekleşti. Aylık enflasyona ulaştırma 2,77, gıda 2,10 puan katkı yaptı. Buna göre temmuz enflasyonunun yaklaşık yarısı bu iki harcama grubundan kaynaklandı.

Yıllığa en büyük katkı gıdadan

Yıllık bazda en yüksek artış ise yüzde 82,62 ile lokanta ve otellerde yaşandı. Bunu yüzde 45,95'le sağlık, yüzde 60,72 ile gıda ve alkolsüz içecekler, yüzde 53,57 ile eğitim, yüzde 52,81 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 50,12 ile ev eşyası, yüzde 46,58'le alkollü içecekler ve tütün, yüzde 45,28'le eğlence ve kültür izledi. Yıllık artış ulaştırmada yüzde 43,40, haberleşmede yüzde 43,02, giyim ve ayakkabıda yüzde 22,65, konutta ise yüzde 19,31 oldu.

Endeksteeki ağırlığı dolayısıyla yıllık enflasyona en büyük katkı ise 15,27 puanla gıda ve alkolsüz içeceklerden geldi. Yıllık enflasyona katkıda bunu 7,49 puanla ulaştırma, 6,26 puanla lokanta ve oteller ve 4,25 puanla ev eşyası izledi. Temmuz sonu itibarıyla son bir yıldaki enflasyona konut 2,78 puan, sağlık, 2,50 puan, çeşitli mal ve hizmetler 2,39 puan, alkollü içecekler ve tütün 1,81 puan, eğlence ve kültür 1,40 puan, haberleşme 1,40 puan, giyim ve ayakkabı 1,38 puan, eğitim 0,88 puan katkı yaptı.

ÜFE'de aylık artış yüzde 8,23

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ise temmuz ayında önceki aya göre yüzde 8,23, aralık ayına göre yüzde 24,27, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 44,50 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 78,51 arttı.

Temmuz ayında ana sanayi gruplarından ara malında yüzde 8,93, dayanıklı tüketim malında yüzde 10,37, dayanıksız tüketim malında yüzde 6,23, enerjide yüzde 5,72 ve sermaye malında yüzde 11,67 artış yaşandı. Sanayinin dört sektöründen madencilik ve taş ocakçılığında aylık yüzde 9,14, imalatta yüzde 9,26, elektrik artış kaydedildi. Gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 5,05 azalış olurken, su temininde yüzde 7,10 artış gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimlerine bakıldığında ise ara malında yüzde 45,52, dayanıklı tüketim malında yüzde 54,85, dayanıksız tüketim malında yüzde 63,35, enerjide yüzde 3,82 ve sermaye malında yüzde 63,29 artış olduğu görüldü. Son bir yılda madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 57,51, imalatta yüzde 50,81 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 17,56 azalış yaşandı, su temininde de yüzde 62,64 artış gerçekleşti.

Emekli zammının üçte biri gitti

Bu yılın ikinci yarısı için asgari ücret yüzde 34, emekli aylıkları yüzde 25 artırılmıştı. Emekliler aylıklarını temmuz ayı içinde alırken, yeni asgari ücret çalışanların eline ağustos başında geçiyor. Temmuz başından geçerli artışlar temmuz ayındaki yüzde 9,49'luk aylık TÜFE artışı ile indirgenerek yapılan hesaplama göre, emekliye verilen zammın üçte biri, asgari ücret zammının ise yaklaşık dörtte biri, ikinci yarı yılın daha ilk ayında enflasyonla geri alınmış oldu.

Asgari ücret ve emekli aylıkları Ocak 2024'e kadar aynı kalırken enflasyonun her ay yükselmeye devam edecek olması nedeniyle bu kesimlerin gelirindeki aşınma da sürecek. Temmuzdaki aylık yüzde 9,49'luk yüksek oranla ocak-temmuz kümülatif enflasyonu yüzde 31,14'e ulaşırken, Merkez Bankası'nın yüzde 58'e güncellediği 2023 yılı TÜFE tahminin tutması için yılın kalan beş aylık döneminde aylık ortalama enflasyonun yüzde 3,8'de kalması gerekiyor.

Şimşek: 2024 ortasından itibaren düşmeye başlayacak

Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek, "Dezenflasyonla fiyat istikrarının hedeflendiği geçiş sürecindeyiz. Para politikasının olumlu etkisiyle 2024 ortasından itibaren yıllık enflasyon düşmeye başlayacak" dedi. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan temmuz ayına ilişkin enflasyon rakamlarını değerlendirdi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, açıklanan yıllık enflasyonun piyasa beklentileriyle uyumlu olduğunu ifade ederek, "Mali tedbirler, döviz kuru gelişmeleri ve ücret artışlarının etkisiyle enflasyon temmuzda yıllık yüzde 47,8 ile piyasa beklentileriyle uyumlu gerçekleşti. Dezenflasyon ile fiyat istikrarının hedeflendiği bir geçiş sürecindeyiz.

Para politikası duruşunun olumlu etkisiyle 2024 yılı ortasından itibaren yıllık enflasyon düşmeye başlayacak" değerlendirmesinde bulundu. Şimşek, dezenflasyon sürecini mali disiplinle destekleyeceklerini belirterek, politikalarının temel amacının orta vadede enflasyonu kalıcı olarak tek hanelere indirmek olduğunu vurguladı.

Abdulkadir Selvi

Mehmet Şimşek'in önceliği doğrudan yatırım

Yerel seçimlere yönelik araştırmalar başladı. İlk sırada adaylar çıkıyor.

Özellikle İstanbul ve Ankara'da AK Parti'nin adayları önemli olacak. İkinci sırada ne çıkıyor? Ekonomi. Onu Suriyeli sığınmacılar takip ediyor. Belli ki bu yerel seçimlere de ekonomi damgasını vuracak. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "Dezenflasyon ile fiyat istikrarının hedeflendiği bir geçiş sürecindeyiz. Para politikası duruşunun olumlu etkisiyle 2024 yılı ortalarından itibaren yıllık enflasyon düşmeye başlayacak" dedi.

İNANDIRICILIK

Ekonomik sıkıntılar bir gerçek. Bir de herkesin durumu farklı. Dar gelirli daha büyük sıkıntı çekiyor. Ama benim umutlanmamı sağlayan nokta, doğru bir ekonomi programı uygulanıyor. Mehmet Şimşek, "2024 yılı ortalarından itibaren yıllık enflasyon düşmeye başlayacak" dediği zaman inanıyorum.

PİYASALAR DESTEKLİYOR

Piyasalar da inanıyor. Yerli ve yabancı yatırımcı da güveniyor. Ekonomin yarısı güvendir. Mehmet Şimşek ve ekibi bunu tesis etmeyi başardı. Yeni sürecin kendine özgü avantajları ve diğer dönemlerden ayrılan yönleri var.

1- Cumhurbaşkanı Erdoğan, 5 yıl süreyle Türkiye'yi yönetmek üzere milletten güçlü bir destek aldı. Ekonomi yönetimi, yabancı yatırımcı ile masaya oturduklarında önlerine 5 yıllık bir takvim koyabiliyorlar.

2- Ekonomi ekibinin arkasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın güçlü desteği var. Siyasi iradenin güçlü desteği olmadan ekonomi yönetiminin yapabilecekleri sınırlıdır.

3- Yeni dönemde piyasa dostu bir ekonomi yönetimi işbaşında. Aldıkları kararlar da piyasalarla uyumlu. O nedenle gömleğin ilk düğmesini doğru iliklediler.

4- Pandemi döneminin şartlarında 'swap'a yönelinmişti. Şimdi ise hem Körfez ülkeleriyle hem Batı'lı yatırımcılarla masaya doğrudan yatırım için oturuluyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri'ni kapsayan gezisinde, müzakereler doğrudan yatırım kalemleri üzerinden yürütüldü.

TÜRKİYE EKONOMİ FORUMU

5- Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, bugün JP Morgan'ın organize ettiği Türkiye Ekonomik Forumu'na katılacak. Mehmet Şimşek ve Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan, yaklaşık 50 yatırımcının katılacağı forumda yabancı yatırımcıya Türk ekonomisini anlatacaklar. Mehmet Şimşek ayrıca BlackRock, JP Morgan, Singapur varlık fonu Franklin Templeton temsilcileriyle görüşecek.

KÖRFEZ TURU BAŞARILIYDI

6-Erdoğan ve Şimşek'in katıldığı Körfez turundan ekonomi yönetimi umduğu başarıyı elde etti. Sadece artık yatırımların başlaması ve paranın Türkiye'ye gelmesi zaman meselesi. Yıl sonuna kadar 10-12 milyar dolar büyük ihtimalle gelmiş olacak. Orada özel sektör ve kamu kurumları süreçleri iyi takip etmeli ve yatırımcının önünü açmalı. Bütün dünyada bu böyledir zaten. ABD'de de Japonya'da da Avrupa Birliği ülkelerinde de.

KRİTİK EŞİK AŞILACAK

7-Şimşek'in bu yatırımcılarla yaptığı toplantıyı çok önemsiyorum. İstanbul'daki toplantıda kritik bir eşik aşılacak. Milyarlarca doları yöneten yatırımcılar Türkiye'yi yeniden bir fırsat penceresi olarak görmeye başladı. Kısa vadeli olsun uzun vadeli olsun ciddi bir kaynak girişi başlayabilir. Körfez sonrası AB ile yapılan açılımın devamı niteliğindeki bu yatırımcı görüşmesiyle Batılı şirket ve fonları da Türkiye'yi radarına aldı.

İMAMOĞLU ROTAYI İSTANBUL'A ÇEVİRDİ

Ekrem İmamoğlu'nun, CHP'nin eski genel başkanları ile yaptığı toplantıda ilginç bir sahne yaşanıyor. İmamoğlu'na, CHP Genel Başkanlığı'na aday olup olmayacağı soruluyor. İmamoğlu ne 'Evet' diyor ne de 'Hayır'. İmamoğlu ile Zoom toplantısına katılanların bir kısmında da aynı kanaat hâkimdi. "Tereddütlü" diyorlardı. Karar vermekte zorlandığının altını çiziyorlardı. Ekrem İmamoğlu, mehter yürüyüşüyle ilerleyince o boşluğu farkedendenler "Abi" formülünü öne sürdüler. Siyaset boşluk kaldırmaz.

Ekrem İmamoğlu'na yakınlığı ile bilinen Gökhan Günaydın, "Hem Hikmet Çetin hem Murat Karayalçın hem de Altan Öymen son derece ciddi entelektüel katkı sunmakta

ve parti sorunlarıyla ilgilenmektedir. Biz de onların görüşlerinden yararlanıyoruz. Ancak Sayın Genel Başkan'larımızı sıcak siyasetin bir parçası haline getirmek gibi bir amacımız olmaz. Ekrem Bey'in de böyle bir amaç içinde olduğunu düşünmüyorum" dedi.

Bunun Türkçesi, eski genel başkanların desteğini önemsiyoruz ama onları 'Abi' formülüyle geçiş döneminde, CHP'nin başına geçirmek gibi bir projemiz yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN OLABİLİR

Gökhan Günaydın'ın bu vurgusu neden önemli? Gökhan Günaydın, Ekrem İmamoğlu'na çok yakın. Eğer, Ekrem İmamoğlu CHP Genel Başkanlığı'na aday olmayacaksa, geçiş döneminde kendisi aday olmak istiyor.

İMAMOĞLU NEYİ BEKLİYOR?

Ekrem İmamoğlu ibreyi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na çevirmiş durumda. Ama CHP genel başkan adaylığından da vazgeçmiş değil. İmamoğlu'nun ilçe kongreleri bittikten sonra oluşan delege yapısına göre karar vereceği söyleniyor. Mahalle delegelerinde Kılıçdaroğlu ezici bir üstünlük sağladı. İlçe kongrelerini de kazanırsa İmamoğlu aday olmayabilir deniliyor. Kaybedeceği CHP genel başkanlığı yerine kazanma umudu olan İstanbul'u tercih edeceği söyleniyor.

15 TEMMUZ'DA FETÖCÜLERİN HEDEF ALDIĞI PAŞA

15 Temmuz'da FETÖ'cü darbecilerin Genelkurmay Karargâhı'nda etkisiz hale getirdiği Metin Gürak Paşa, Genelkurmay Başkanı oldu. 15 Temmuz'un iki gazisi Yaşar Güler Milli Savunma Bakanı, Metin Gürak Paşa ise Genelkurmay Başkanı.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nde, FETÖ'yle mücadele tereddütsüz devam edecek demektir.

Bu arada Türk Medya Ankara Temsilcisi Melik Yiğitel'in tabiriyle önceden üç gün süren Yüksek Askeri Şûra toplantısı 3 saatte bitti.

ERDOĞAN'IN MÜCADELESİ SAYESİNDE

Eski YAŞ toplantıları rejim krizlerinin yaşandığı, askerlerin sivil hükümetlere had bildirdiği toplantılardı. Askeri vesayetle tasfiye edilmesiyle birlikte, demokratik Batı ülkelerinde bu tür toplantılar nasıl yapılıyorsa bizde de aynı şekilde yapılabilir. Burada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın askeri vesayetle ve darbelerle verdiği mücadelenin altını çizmek gerekiyor. Erdoğan olmasaydı, her YAŞ toplantısı her MGK toplantısı rejim krizi şeklinde devam eder giderdi.

YAŞ VE MGK'DAN ÖRNEKLER

Dört örnek paylaşmakla yetineceğim.

1- Abdullah Gül'ün başbakan olarak katıldığı ilk YAŞ toplantısında MGK Genel Sekreteri Tuncer Kılınç, "Karının başını aç" deme cesaretini göstermişti.

BENİ SIKIŞTIRMAYA MI ÇALIŞIYORSUNUZ

2- Erdoğan başbakan olarak katıldığı YAŞ toplantısında, 1 yıl önce tepki gösterdiği irtica brifingi tekrar verilince, "Kimi kime şikâyet ediyorsunuz? Beni bana mı şikâyet ediyorsunuz? Geçen sene de bunları söyledim. Bunlar sizin işiniz değil. Burası onun yeri değil. Beni bunlarla sıkıştırılmaya mı çalışıyorsunuz?' diye tepki göstermişti. Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt, "Sayın Başbakan çok ağır konuşuyorsunuz" demekle yetinmişti.

"KES ULAN"

3- 2003 yılı Ağustos MGK toplantısında, Hava Kuvvetleri Komutanı Cumhuriyet Asparuk veda konuşmasında, irtica gerekçesiyle iktidara ithamlarda bulunuyor. Erdoğan, önce anlattığı olayların doğru olmadığını söylüyor. Asparuk, konuşmasını uzatıyor ve iddialarını sürdürüyor. Erdoğan bunun üzerine "Kes ulan" diye bağıyor.

Peki Asparuk susuyor mu? Evet susuyor.

BÜYÜKANIT'A, 'SEN Mİ YÖNETECEKSİN BEN Mİ?'

4- 27 Nisan e-Muhtırası verildiği gece Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt, Başbakan Erdoğan'ın telefonlarına çıkmamıştı. Büyükanıt, 28 Nisan günü, Erdoğan'ın telefonuna geri dönüş yapıyor. Erdoğan'ın ilk sözü "Paşa, bu ülkeyi sen mi yöneteceksin yoksa ben mi?" oluyor.

Esfender KORKMAZ

Yüksek enflasyon geleceğimizi nasıl etkileyecek?

Temmuz ayı TÜFE oranı, TÜİK'e göre aylık yüzde 9,49 ve yıllık yüzde 47,83 oldu. TÜİK yıllık enflasyonu bir önceki ay Haziran ayında yüzde 38,21 olmuştu.

Öte yandan Temmuz ayı yıllık enflasyonunu, geçinme endeksi olarak İTO yüzde 63,76 olarak ve ENAG, TÜFE olarak yüzde 122,88 oranında açıkladı.

TÜİK, mutfak enflasyonu daha yüksek oldu. Gıda fiyatlarındaki yıllık artış TÜFE'nin üstünde yüzde 60,72 oldu.

Çekirdek enflasyon (B) da yine daha yüksek yüzde 53,32 oldu. Çekirdek enflasyonun yüksek olması, enflasyon direncinin de yüksek olduğunu gösterir.

Enflasyon doğrudan doğruya ekonomik istikrar sorunudur. Bugün ekonomik konjonktürün geldiği trend içinde, yüksek enflasyon ekonomik ve sosyal riskleri de artırmıştır.

Yerel seçimler nedeni ile popülist harcamalar artırılırsa, yine KOBİ'lere, esnafa bol kredi dağıtılırsa, kamu kaynakları yoğun kullanılırsa, panik oluşur ve güven düşerse, enflasyonda ipler kopabilir. Hiperenflasyona gidebiliriz.

Yüksek ve oynak enflasyonda, yarını görme imkânı yoktur. Bu nedenle yatırım kararı vermek, fizibilite yapmak da olası değildir. Yatırımlar kısa dönemde talep artışı ve fakat orta ve uzun dönemde arz artışı yaratır. Türkiye'de yüksek enflasyon yerli ve yabancı yatırımları engelledi. Orta dönemde arz eksiği oluşacaktır.

Ayrıca devlet bütçede, Kamu Özel İşbirliği ve Kur Korumalı Mevduat ile ipotek altına alındı. Bu ve popülist harcamalar nedeni ile bütçede yatırımların payı yüzde 5,5'a geriledi. Devlet altyapı ve tamamlayıcı yatırımlar yapmazsa, özel sektör yatırım yapmaz.

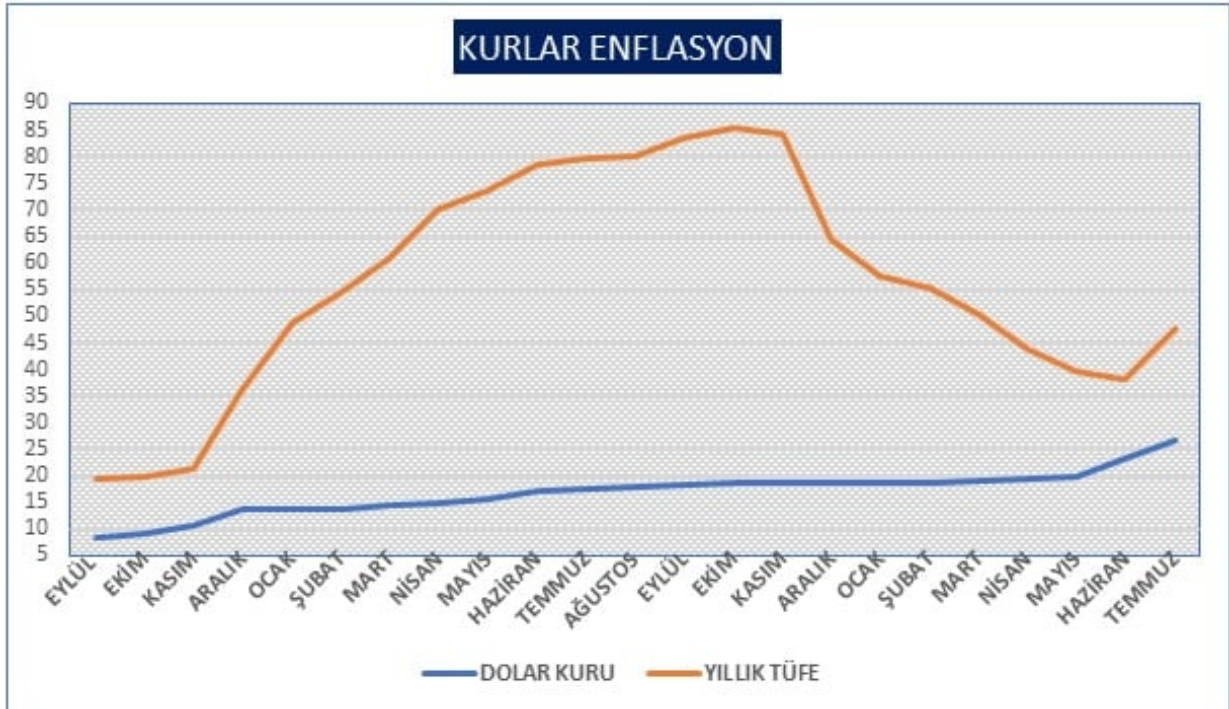
TÜFE'nin düşük gösterilmesi, maaş ve ücretlerde geciken düzeltme, Türkiye'nin sendikasılaşması, tüketici kredilerinin kısılması gibi nedenlerle talep düşecek ve fakat arz da düştüğü için fiyat artışları devam edecektir.

Bu şartlarda büyüme düşer. İşsizlik artar. Bir yandan da enflasyon arttığı için ekonomi stagflasyona girmiş olur.

Stagflasyonda, gelir artışı olmayacağı ve bazı işletmelerin iflası ve döviz girişinin kesilmesi nedenleri ile dış borçların ödenmesi de zora girecektir.

Türkiye'de kur artışları doğrudan enflasyona yansıyor. Bu yalnızca ithalat yoluyla değil, içeride de her şeyin dolara bağlı olmasından kaynaklanıyor. Söz gelimi gemi ve yat yapımı sektöründe, saatlik veya günlük ücretler de dolar veya Euro cinsinden konuşuluyor. Satıcı, vitrinde ithal tüketim malı fiyatları artarsa yanındaki yerli malının fiyatını da artırıyor.

Aşağıdaki grafikte dolar kurunun arttığı yıllar TÜFE'de artmış, sonra sabite yakın seyrettiği yıllar TÜFE düşmüş, iki aydır hızlanan kur artışı TÜFE'yi de yeniden artırmıştır.

2018 ve 2021 enflasyonun nedeni kur artışlarıdır. Bu nedenle; kur politikasını değiştirip, cari açığımızı ve döviz darboğazını önleyecek tedbirler almalıyız... Bu tedbirlerin başında

*Çin ve Rusya'dan zaruri mallar dışındaki ithalatı düşürmeliyiz.

*Üretimde ithal girdi payını düşürmeliyiz.

04.08.2023

*Hukuk ve güven ortamı ile her alanda AB müktesabatına dönerek, güven yaratmalıyız. Bu yolla yabancı yatırım sermayesi yeniden girecek, döviz arzı aratacak ve TL değer kazanacaktır.

Öte yandan; Türkiye’de enflasyonun iki temel nedeni var.

Birincisi; Oligopol piyasa, kartelleşme, düşük verimlilik ve düşük kapasite, üretimin ithal girdiye bağımlı olması gibi yapısal nedenlere dayanan ve yüzde 10 dolayında olan kronik enflasyondur. 2003-2018 arasında TÜFE oranı yüzde 10 dolayında devam etti. Siyasi iktidar zaman zaman yapısal reform dedi ve fakat yapamadı.

İkincisi; Popülist uygulamalar ve eksi faizden kaynaklanan parasal nedenlerdir. Türkiye reel faize geçmeden yüksek enflasyonu çözemez.